

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43041
Nom	Actualització terapèutica
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	10.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2138 - Màster Universitari en Investigació i Ús Racional del Medicament	Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació	1	Anual
3103 - Doct. Biomedicina and Pharmacy	Escola de Doctorat	0	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2138 - Màster Universitari en Investigació i Ús Racional del Medicament	17 - Actualització terapèutica	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
IVORRA INSA, MARIA DOLORES	135 - Farmacologia

RESUM

Esta matèria aborda una anàlisi de les possibilitats terapèutiques en distintes patologies valorant l'adequada utilització dels fàrmacs i assumint les recomanacions basades en l'evidència clínica i les noves incorporacions terapèutiques. Es basa en les guies de pràctica clínica més actuals i indica les perspectives futures amb els medicaments en fase d'investigació. Els tractaments arregen aspectes farmacològics i no farmacològics, l'estudi dels problemes més habituals relacionats amb la farmacoteràpia i la forma de previndre, corregir-los o minimitzar-los.

És de destacar que les competències i els resultats d'aprenentatge a assolir en aquesta assignatura, així com la metodologia docente utilitzada, integren els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) promoguts per les Nacions Unides (Agenda 2030). Entre ells, és important destacar l'Ús Racional del Medicament i la promoció de la Salut Comunitària (Objectiu 3: Salut i Benestar) i l'Educació de Qualitat (Objectiu 4). A més es treballen aspectes relacionats amb els ODS 5 (igualtat de gènere) i 10 (reducció de les desigualtats), a l'abordar les diferències en la resposta als fàrmacs segons el gènere i l'accés als medicaments de tota la població.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es requereixen coneixements previs de Farmacologia, Farmacocinètica i d'anglès.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

2138 - Màster Universitari en Investigació i Ús Racional del Medicament

- Manejar adequadament les fonts d'informació biomèdica i posseir l'habilitat de fer una valoració crítica d'aquestes integrant la informació per aportar coneixements a grups assistencials multidisciplinaris.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços de treballar en equip amb eficiència en la seua tasca professional o investigadora.
- Ser capaços de realitzar una presa ràpida i eficaç de decisions en la seua tasca professional o investigadora.
- Ser capaços d'accedir a la informació necessària (bases de dades, articles científics, etc.) i tenir prou criteri per a la seua interpretació i utilització.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Ser capaços d'integrar les noves tecnologies en la seua tasca professional i / o investigadora.
- Saber redactar i preparar presentacions per posteriorment exposar-les i defensar-les.
- Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu treball com el del seu companys.

- Ser capaços de valorar la necessitat de completar la seva formació científica, històrica, en llengües, en informàtica, en literatura, en ètica, social i humana en general, assistint a conferències o cursos i / o realitzant activitats complementàries, autoavaluant l'aportació que la realització d'aquestes activitats suposa per a la seva formació integral.
- Ser capaços d'aplicar l'experiència investigadora adquirida en tasques pròpies de la seva professió, tant en l'empresa privada com en organismes públics.
- Dominar la comunicació científica. Posseir habilitats socials i comunicatives en la pràctica assistencial.
- Capacitat de seleccionar i gestionar els recursos disponibles (instrumentals i humans) per a optimitzar resultats en investigació.
- Dominar el mètode científic, el plantejament de protocols experimentals i la interpretació de resultats en la busca, desenrotllament i avaluació de nous fàrmacs.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Al finalitzar el procés d'ensenyança-aprenentatge l'estudiant haurà de ser capaç de:

1. Analitzar i avaluar dades científics relatius a la farmacoteràpia
2. Aplicar els coneixements farmacoterapèutics a la pràctica clínica: Maneig i interpretació de Guies clíniques.
3. Contrastar la informació proporcionada pels assajos clínics amb la de les guies clíniques i terapèutiques.
4. Previndre, identificar i resoldre problemes derivats de la farmacoteràpia
5. Establir el lloc terapèutic de les novetats fármaco-terapèutiques

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Estudi de les interaccions de rellevància clínica i mecanismes de les mateixes

L'estudiant ha d'adquirir el coneixement dels efectes indesitjables que poden presentar en els tractaments farmacoterapèutics, en què s'administren dos o més medicaments, com a conseqüència de les interaccions que tenen lloc entre els mateixos, tant a nivell farmacològic com farmacocinètic. Cal, per tant, posseir coneixements de Farmacodinàmia, farmacocinètica i fisiopatologia, a nivell bàsic-mig.

- Eines i metodologia per a detecció i avaluació d'interaccions entre fàrmacs
- Interaccions a nivell de metabolisme: inhibició i inducció enzimàtiques
- Interaccions en l'excreció renal: a nivell de la filtració glomerular, de la reabsorció tubular passiva i de la secreció tubular activa
- Interaccions farmacodinàmica.
- Interaccions en grups de població especial (ancians, nens, embarassades) i abast pràctic

2. Estratègies terapèutiques de diferents patologies

Estratègies farmacoterapèutiques dels processos inflamatoris i dolorosos: tractament d'artritis reumatoide i artrosi.

Farmacoteràpia de les malalties respiratòries: tractament de l'asma i EPOC

Farmacoteràpia dels problemes gastrointestinals: tractament de la ulcera i ERGE; tractament de malalties inflamatòries intestinals.

Farmacoteràpia cardiovascular, de l'obesitat i la diabetis: tractament de la hipertensió; tractament de l'angina i altres processos vasculars isquèmics; tractament de les dislipèmies; tractament de la diabetis.

Farmacoteràpia dels trastorns tiroïdes, de l'osteoporosi i altres alteracions hormonals. Farmacoteràpia dels trastorns neurodegeneratius i motors, afectius, del son i del comportament: tractament de l'Alzheimer; tractament de la depressió, la mania, l'ansietat i l'insomni. Farmacoteràpia de les malalties de la pell i mucoses (acne, dermatitis psoriasi) .

Farmacoteràpia de processos neoplàsics

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	40,00	100
Treball en grup	30,00	100
Seminaris	20,00	100
Tutories reglades	10,00	100
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	40,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	25,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00	0
Resolució de casos pràctics	40,00	0
TOTAL	250,00	

METODOLOGIA DOCENT

Durant les activitats, tant teòriques com pràctiques, s'indicaran les aplicacions dels continguts de l'assignatura en relació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Amb això es pretén proporcionar coneixements, habilitats i motivació per comprendre i abordar aquests ODS, alhora que es promou la reflexió i la crítica.

Classes teòrica, lliçó magistral participativa

Discussió d'articles (lectures)

Resolució de casos pràctics

Conferències d'experts

Classes magistrals. Destinades a l'obtenció dels coneixements de Farmacoteràpia, les bases de les interaccions farmacocinètiques i farmacodinàmiques, estratègies de busca d'informació, exposició d'estratègies terapèutiques, recomanacions de guies clíniques ....Se utilitzaran els mitjans audiovisuals necessaris per al desenvolupament de les mateixes. Prèviament a les classes teòriques els estudiants disposaran en la plataforma de suport a la docència de la Universitat de València 'Aula Virtual' de la informació bibliogràfica i el material audiovisual, proporcionat pel professor.

Seminaris de resolució de problemes assistencials. Es proposen diferents problemes/casos clínics, representatius de la farmacoteràpia de les distintes patologies a estudiar, per a ser resolts pels estudiants i, posteriorment, discutits en sessions presencials en què es compta amb la col·laboració d'un expert en el tema, que aportarà la visió clínica. L'estudiant disposa del material docent proporcionat pel professor en l'*Aula virtual* (Farmacoteràpia de les diferents patologies, guies clíniques, articles farmaco-terapèutics, assajos clínics) . Els estudiants hauran de resoldre el problema de forma individual i entregar per escrit un informe al professor abans de la sessió de discussió. Per a la discussió conjunta del problema plantejat, els estudiants en grups s'encarregaran del desenvolupament d'un cas en concret i realitzaran l'exposició oral del mateix.

Per a completar la docència:

-es realitzaran qüestionaris en línia de cada un dels temes previstos per repassar conceptes i afavorir l'aprenentatge continuat, el que suposarà un total de 15h. S'utilitzaran les eines "qüestionaris" i "tasques" de l'aula virtual. La qualificació obtinguda es tindrà en compte per a l'avaluació contínua.

-s'ampliarà el temps dedicat als seminaris de resolució de problemes assistencials, el que suposarà un total de 15h.

Com a suport de comunicació s'utilitzarà la plataforma Aula Virtual de la Universitat de València que permet la comunicació professor-estudiants i l'emmagatzemament de diapositives i altres recursos didàctics que queden a disposició dels estudiants

AVALUACIÓ

Avaluació contínua:

Participació activa en les sessions presencials 15%

Exposició oral i discussió del treball 10%

Qüestionaris online 15%

Treball individual 40%

Treball en grup 20%

Per a superar l'assignatura es requerirà una avaluació positiva (major o igual al 50%) en cada un dels apartats anteriors

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Baños J, Farré M. Principios de Farmacología Clínica.. Masson, 2002
- Baxter k. Stockley. Interacciones farmacológicas. Pharma ed. 2007
- Brunton LL, Lazo JS, Parker KL, G, Goodman & Gilman- Las bases Farmacológicas de la Terapéutica. 12ª ed., Mc Graw-Hill Interamericana, 2012.
- Florez J, Armijo, JA, Mediavilla A. Farmacología humana 6ª ed Elsevier, 2013.
- López AC, Moreno L, Villagrasa V. Manual de Farmacología. Guía para el uso racional del medicamento. Elsevier. 2010
- Lorenzo P, Moreno A, Leza JC, Lizasoain I, Moro MA. Portoles A. Velázquez-Farmacología básica y clínica. 19ª ed. Panamericana 2018
- Martín Zurro, Cano Pérez. Atención Primaria.. 4ª ed. Harcourt. 1998
- Rang HP, Dale MM, Ritter JM. Farmacología. 9ª ed., Elsevier, 20219.
- Velasco-Martin, A. Farmacología Clínica y Terapéutica Médica. McGraw-Hill-Interamericana, 2004
- Waldman S, Terzic A. Farmacología y terapéutica: principios para la práctica. Manual Moderno, 2010
- STOCKLEY I. Stockley. Interacciones Farmacológicas. Editorial Ars Medica, 3ª edición (2009)
- STOCKLEY'S DRUG INTERACTIONS POCKET COMPANION 2012. Baxter, K. Pharmaceutical Press, 1ª edición (2012)
- Hansten, P. Horn, J. TOP 100 DRUG INTERACTIONS. A GUIDE TO PATIENT MANAGEMENT 2011. 1ª edición (2011) ISBN-139780981944029
- Medimecum 2009: Guía de terapia farmacológica. 14ª ed. Adis, 2009
- The Merck Index. 14ª ed. Mosby

Complementàries

- Alertas de medicamentos AEMPS
<http://www.agemed.es/actividad/alertas/usoHumano/seguridad/home.htm>
- Boletines de información farmacoterapéutica elaborados por las distintas Comunidades
Enlaces en <http://www.elcomprimido.com/>

- Catálogo de especialidades farmacéuticas. Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos. 2009
- Manual Merck de Diagnóstico y Terapéutica 16ª edición, Elsevier, 2006
- Guía de la Buena Prescripción. OMS, 1998
- Guía terapéutica en Atención Primaria. 5ª ed. SEMFYC, 2013
- Agencia Española del Medicamento. <http://www.agemed.es>
- Base de Datos del medicamento. Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos. <http://www.portalfarma.com>
- Base de Datos PubMed. U.S. National Library of Medicine and the National Institutes of Health. <http://www.pubmed.com>
- Fundació Institut Català de Farmacologia <http://www.icf.uab.es/Index.html#>